JAARVERSLAG 2017

Loterie Nationale

Samenvatting

Dankzij de spelers steeg de omzet van de Nationale Loterij in 2017 tot 1,275 miljard euro - 92 miljoen euro meer dan in 2016. Dit is de hoogste omzet die de Nationale Loterij ooit wist te boeken. Daarnaast werden voor de verkoop van de krasbiljetten en de e-games ook de beste resultaten van de afgelopen jaren genoteerd.

Het totale bedrag van de winst die aan de winnaars werd uitgekeerd, was nooit eerder zo hoog: 866,1 miljoen euro, of 600.000 euro meer dan het recordbedrag van 2016. Anderzijds werden in 2017 niet minder dan 69.284.448 winnaars aangeduid door de Nationale Loterij - wat gemiddeld met 189.820 winnaars per dag overeenstemt!

De Nationale Loterij boekte dit resultaat ondanks het agressieve karakter van de gokmarkt en de competitieve context waarin ze actief is.

Geslaagde innovaties en successen van onze paradepaardjes

In 2017 bewees Euromillions dat ze in uitstekende gezondheid verkeert en dat de extra trekking My Bonus een schot in de roos was. Voor dit laatste werd voor de eerste keer een omzet van meer dan 500 miljoen euro gehaald, wat overeenstemt met 40 % van de inzetten van onze spelers.

De Lotto, ons andere paradepaardje, is dan weer goed voor 31 % van de inzetten van de spelers - een percentage dat min of meer op hetzelfde niveau ligt als in 2016. Waardoor dit ook een van onze troeven is.

Met een omzet van bijna 262 miljoen euro (27 miljoen meer dan in 2016) leverden de krasbiljetten en de e-games 20 % van de globale omzet op. Dit resultaat is met name te danken aan het succes van de Cash-familie en de lancering van Woohoo, een reeks e-games, eind 2017.

Groeiend belang van het internet

Dankzij verscheidene initiatieven (ontwikkeling van het net van de verkooppunten, invoering van een nieuw meer stimulerend en motiverend vergoedingsmodel, de geslaagde lancering van nieuwe krasspelen enz.), steeg de omzet van de fysieke kanalen in 2017 ten opzichte van het vorige jaar. Deze vormen nog altijd het belangrijkste verkoopkanaal met 84,2 % van het totaal van de inzetten, tegenover 14,4 % voor het digitale kanaal, dat ook blijft groeien. De omzet van e-lotto steeg met 30,7 %. Spelen op mobiele toestellen (smartphones of tablets) zit in de lift en liet een stijging noteren van 87,4 %.

De corporate site van de Nationale Loterij kreeg gemiddeld meer dan 1 miljoen bezoekers per maand over de digitale vloer, terwijl per kwartaal meer dan 2,5 miljoen surfers minstens een van de Facebookpagina's van de Nationale Loterij bezochten.

Meer geld uitgekeerd aan de spelers

Naast de 866,1 miljoen euro winst die aan de winnaars werden uitgekeerd - een recordbedrag - werd 10 % van de totale omzet van 1,275 miljard euro toegewezen aan de werking van de Nationale Loterij en 7 % aan de betaling van commissielonen en bonussen aan de verkooppunten en werd 25 % teruggegeven aan de maatschappij (185 miljoen euro in de vorm van subsidies en 135 miljoen euro via de monopoliewinst).

Meer contactpunten

Het aantal fysieke verkooppunten steeg van 6.052 in 2016 tot 6.371 in 2017 - ondanks een netto verlies van 122 traditionele dagbladhandels. Die stijging illustreert het diversificatiebeleid dat de Nationale Loterij voert in de richting van andere sectoren van de detailverkoop, waaronder de traditionele postkantoren, die in 2017 in het net werden opgenomen.

Concreter gesteld voerde de Nationale Loterij in 2017 een nieuw commissioningmodel voor de detailverkoop in en zette ze de ontplooiing van draagbare terminals voort.

De Nationale Loterij begon ook met de ontwikkeling van een volwaardige community in de vorm van de Lottery Club, die eind 2017 272.720 leden telde, die allemaal de kans kregen om aan wedstrijden (142 in 2017) deel te nemen waarmee ze uitnodigingen voor originele evenementen konden winnen.

Beroemde onderneming

Afgezien daarvan zag de Nationale Loterij haar reputatie bij de consumenten in 2017 licht zakken ten opzichte van 2016 (66.1 naar 64.4 in 2017). Ze behoort met dat resultaat wel nog altijd bij de bekendste 15 Belgische ondernemingen in het klassement van het *Reputation Institute.*

Op basis van meer dan 20.000 punten die door consumenten worden toegekend, berekent het *Reputation Institute* elk jaar het belang van de emotionele band van consumenten met een bepaalde onderneming.

De Nationale Loterij dankt haar plaats bij de beste ondernemingen aan haar goede resultaten op het vlak van de 'prestaties' en 'leadership'.

De Nationale Loterij gaat op haar elan verder

De Nationale Loterij is van plan om op de ingeslagen weg verder te gaan en dus haar spelers overal en op elk moment (24/7) op te zoeken, haar spelers centraal te stellen en haar inspanningen op het vlak van innovatie voort te zetten.

In 2017 werd de introductie van de nieuwe Lotto voor 2018 voorbereid. De Nationale Loterij bereidde ook de invoering van de nieuwe GDPR-wetgeving voor, die in 2018 van kracht wordt.

De Nationale Loterij blijft ten slotte tools ontwikkelen waarmee ze haar retailnetwerk kan uitbreiden.

Grafiek 1: Omzet in MEUR

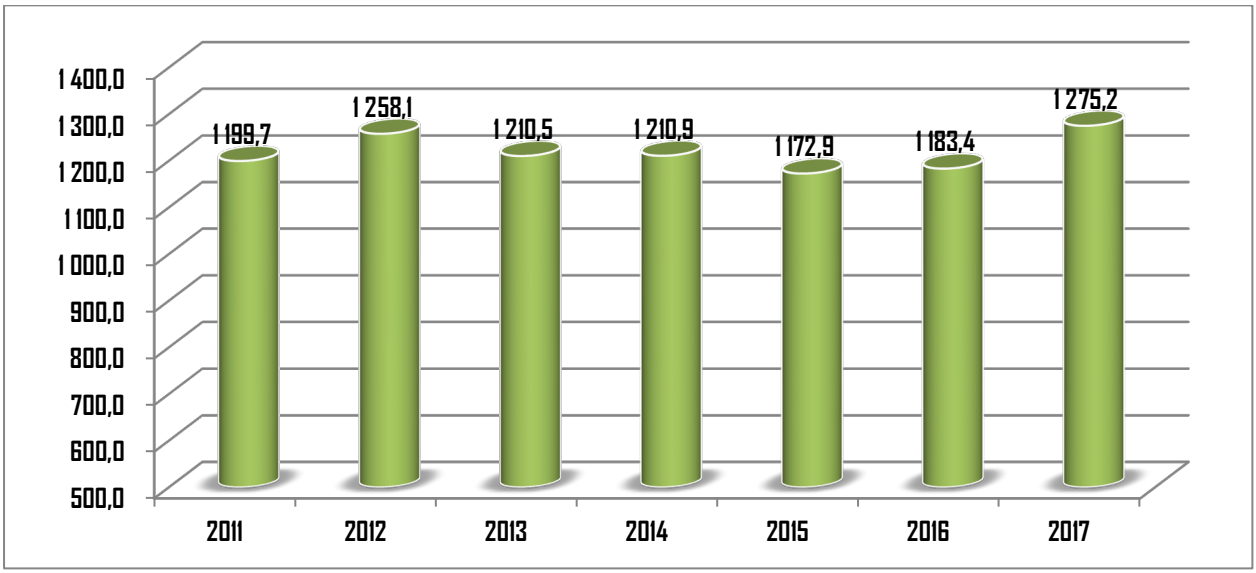

Grafiek 2: Subsidies en monopoliewinst in MEUR

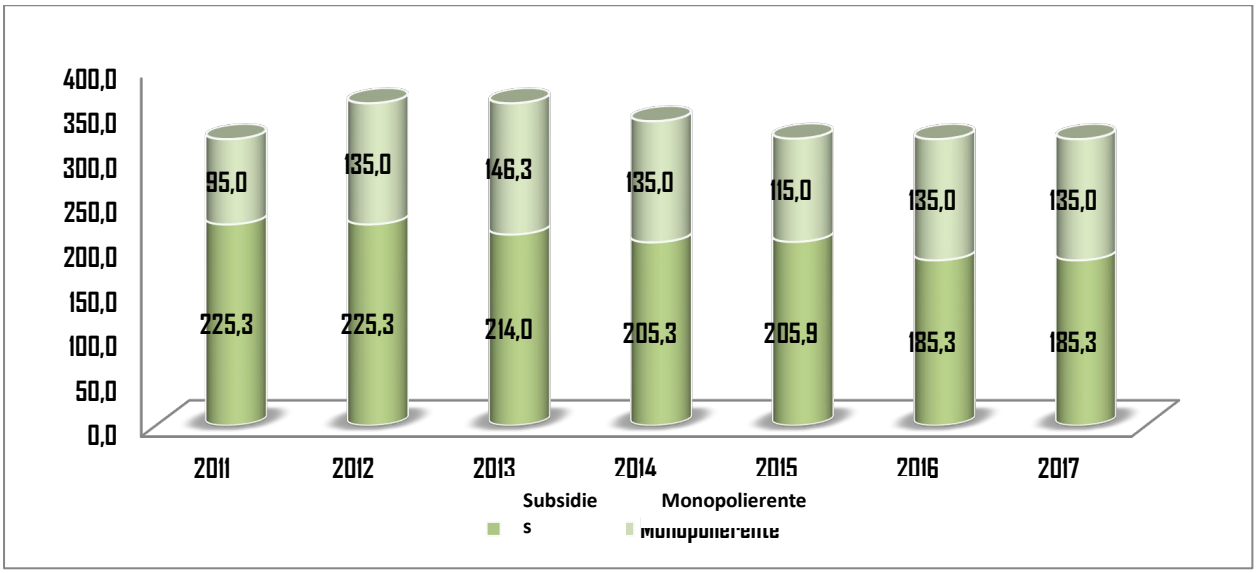

Grafiek 3: Netto resultaat in MEUR

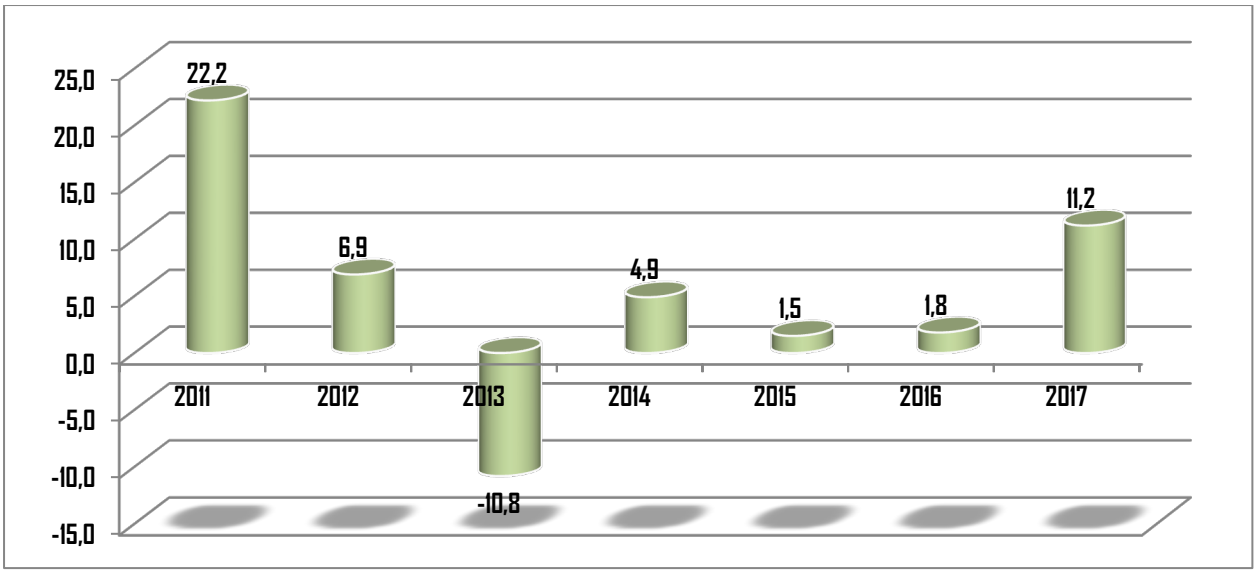

Grafiek 4: Liquiditeit

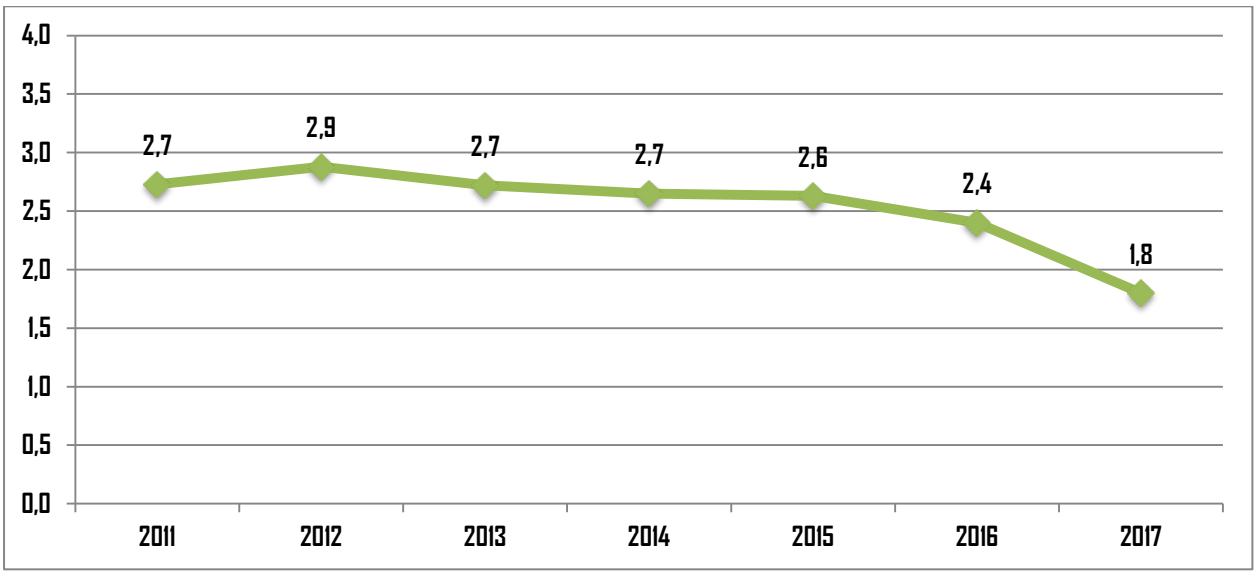

Grafiek 5: solvabiliteit

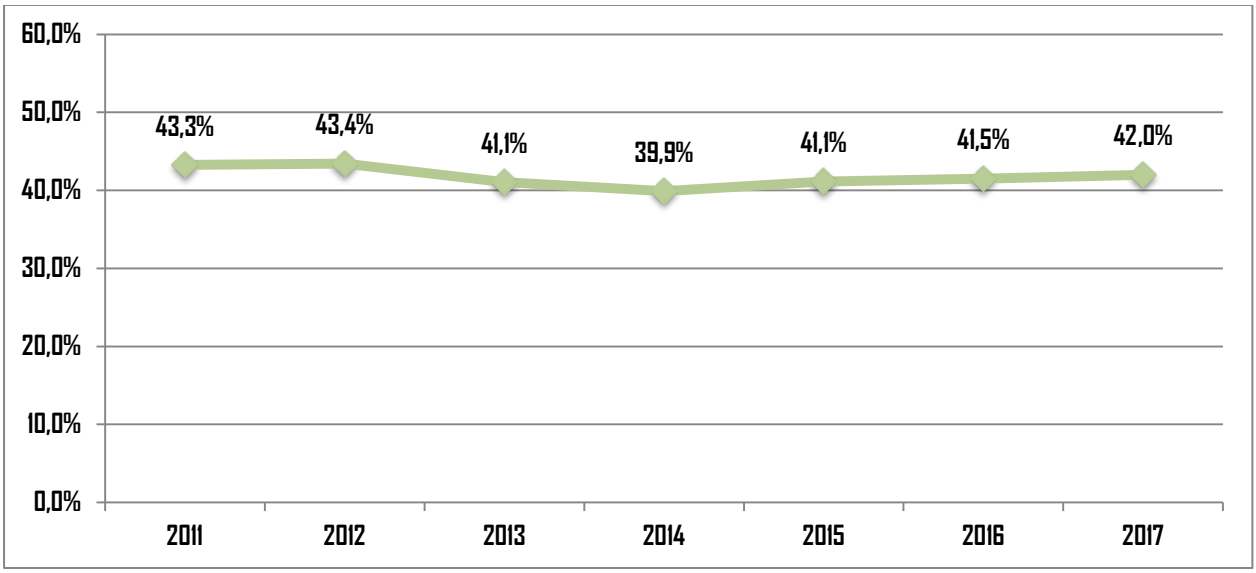

Beleid op het vlak van verantwoord spelen

"De kanalisatieplicht van de Nationale Loterij houdt in dat ze via een modern en attractief aanbod de bestaande liefhebbers van loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen aantrekt, zonder marktverruimend te zijn. "
In deze woorden beschrijft het nieuwe beheerscontract dat met de Belgische staat werd gesloten, een van de fundamentele taken van de Nationale Loterij.
De Nationale Loterij moet in dat verband ook waken over de naleving van verantwoord spelen. Naarmate de concurrentie op de markt toeneemt, wordt de rol van de Nationale Loterij in de strijd tegen gokverslaving steeds belangrijker.

Certificatie verantwoord spel

Als maatschappelijk verantwoordelijke aanbieder van ludieke spelen dient de Nationale Loterij buitensporig en/of onbeheerst spelen te bestrijden en op die manier de risico's op verslaving zoveel mogelijk te beperken.

In die optiek belooft de Nationale Loterij in het beheerscontract om alles in het werk te stellen om de certificatie voor verantwoord spelen van de Europese Loterijen (normen van de 'European Lotteries') te behouden.

In 2010 ontving de Nationale Loterij haar eerste certificaat als verantwoordelijke speloperator. Dat certificaat was drie jaar geldig. Het certificaat werd daarna al twee keer verlengd op basis van de resultaten van externe audits door Ernst & Young.

Eind 2016 vond een nieuwe externe audit plaats bij de Nationale Loterij - opnieuw in samenwerking met een team consultants van Ernst & Young - met het oog op de bevestiging van de 'Responsible Gaming'-certificaties van de European Lotteries Association (EL). De geldigheidstermijn voor de nieuwe certificatie die in 2013 was verkregen, was toen immers bijna verlopen.
Die audit toonde aan dat de Nationale Loterij nog altijd voldoet aan de EL-normen voor verantwoordelijk spelen en daarom een nieuwe certificatie krijgt voor opnieuw drie jaar.

In 2017 werd geen enkele audit uitgevoerd; de volgende gedeeltelijke audit is gepland voor juni 2018.

Wetenschappelijk onderzoek

Op het vlak van onderzoek steunde de Nationale Loterij de 4 projecten die in 2015 door een onafhankelijke jury van experts waren geselecteerd na afloop van een tweede projectoproep in verband met spelverslaving. Die projecten waren ingediend door de universiteiten van Antwerpen, Gent en Leuven en door het Limburgs Universitair Centrum. Ter herinnering: dit betreft de volgende projecten:

1) (online) geld- en kansspelen bij jongeren: preventie en interventie in een vroegtijdige fase. CLapp.Children's ludoliteracy acknowledgment & Parental proficiency (Universiteit van Leuven)

2) Risks associated with gambling in a digital environment (Universiteit van Gent)

3) Schepping, invoering en exploratie van de meerwaarde met betrekking tot de toevoeging van een online cognitieve gedragstherapie aan een impliciet online trainingsprogramma in het kader van de behandeling van patiënten met een geld- en kansspelverslaving (Universiteit van Antwerpen)

4) (Online) geld- en kansspelen bij jongeren: preventie en interventie in een vroegtijdige fase (UC Limburg vzw)

Sensibilisering

In 2017 werd beslist om de e-learningopleiding enkele maanden uit te stellen tot begin 2018. Bij deze opleiding zullen een aantal korte animaties worden gebruikt over verantwoord spelen, waarna een quiz zal worden georganiseerd met de bedoeling om de kennis van het personeel te evalueren. Men wil daarmee een deelnamepercentage van 85 % en een gemiddelde score van 90 % voor de kennistests halen.

Mystery Shopping

Tijdens de 4 Mystery Shopping-campagnes die in 2017 plaatsvonden, kregen in totaal 1.600 verkooppunten een mystery shopper over de vloer die ter plaatse de naleving controleerde van het verbod om aan minderjarigen te verkopen. De effecten van deze campagne, die intussen al meerdere jaren loopt, zijn bijzonder positief: in 2014 bleek nog meer dan een kwart van de verkooppunten de wetgeving te overtreden; in 2017 is dat percentage gezakt tot 14,31 %. De lichte stijging ten opzichte van 2016 is toe te schrijven aan een stijging van de nieuwe kleine segmenten bij de POS.

Risicoanalyse

De Nationale Loterij gebruikt sinds 2015 SERENIGAME, een tool die door La Française des Jeux werd ontwikkeld om de risico's van spelen te analyseren. De analyse toonde aan dat de 12 nieuwe biljetten en de relook of de familie van de biljetten en de 9 e-games (third party games) die in 2017 op de markt werden gebracht door de Nationale Loterij, slechts een minimaal risico vormden.

Comité Verantwoord Spel

Het Comité Verantwoord Spel formuleerde daarom een positief advies voor alle nieuwe en vernieuwde krabspelen. Dit comité, dat uit externe experts bestaat, werd in 2006 opgericht om advies te verstrekken aan de raad van bestuur van de Nationale Loterij in verband met haar beleid op het vlak van verantwoord spelen. Het comité kwam in 2017 drie keer bijeen.

Spelmoderatoren

De moderatoren voor de online spelen werden in 2017 niet gewijzigd. In de loop van 2016 werd een analyse uitgevoerd met de bedoeling om een nieuwe evolutie van de spelmoderatoren te voorzien (om te vermijden dat risicospelers naar websites van concurrenten zouden surfen waar soepeler of zelfs geen limieten worden gehanteerd), maar die analyse leidde in 2016 niet tot concrete resultaten. De situatie van de moderatoren bleef in 2017 dan ook ongewijzigd.

Oneerlijke concurrentie bedreigt kanalisatiebeleid

Nooit eerder moest de Nationale Loterij op een zo concurrentiele markt opereren als de voorbije jaren. België is een van de meest competitieve machten in heel Europa. Dit is op zich geen probleem maar veronderstelt wel een coherent kansspelbeleid, een beleid inzake consumentenbescherming afgestemd op de reële risico's aan spelverslaving inherent aan de spelvorm, alsook een reglementair kader waarbinnen de spelregels identiek zijn voor alle actoren ("level playing field").

2017 was een jaar waarin op dat vlak geen vooruitgang werd geboekt. Het ontbreken van moderatoren, een toename van de kansspelen in drankgelegenheden door misbruik van het wetgevend kader, het gebruik van verleidelijke, maar misleidende bonussen, de mank lopende identificatie van spelers bij het openen van internetrekeningen,… zorgen voor een verstoring van het evenwicht op de kansspelmarkt, maar ook van de Nationale Loterij en van de consument.

Corporate Governance

Als naamloze vennootschap van publiek recht valt de Nationale Loterij onder de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij (hierna de «wet van 2002» genoemd). Voor alle aangelegenheden die niet specifiek door de wet van 2002 geregeld zijn, geldt het Belgisch Wetboek van Vennootschappen.

De Nationale Loterij leeft de regels inzake corporate governance na omdat ze als overheidsbedrijf resoluut mee wil gaan in de algemene tendens van transparantie en beter bestuur.

De opdrachten van openbare dienst die de Belgische staat haar toevertrouwde illustreren haar maatschappelijk engagement ten aanzien van haar hoofdaandeelhouder, de Staat, en ten aanzien van de burgers, de uiteindelijke begunstigden van de subsidies die voortvloeien uit de activiteiten van de Nationale Loterij.

Om haar opdrachten tot een goed einde te kunnen brengen, steunt de Nationale Loterij niet alleen op haar Raad van Bestuur, maar ook op drie gespecialiseerde comités (met name het Auditcomité, het Bezoldigingscomité en het Strategisch Comité), het Directiecomité en twee controleorganen, zijnde de regeringscommissarissen en het College van Commissarissen.

Beheers- en controleorganen van de Nationale Loterij

* Raad van Bestuur

Samenstelling

Artikel 9, §1, van de wet van 2002 bepaalt dat de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit de gedelegeerd bestuurder en een aantal gewone leden van de Raad van Bestuur benoemt, in verhouding tot het aantal stemmen dat verbonden is aan de aandelen in het bezit van de Belgische Staat. Aangezien de Belgische Staat 78,72% van de aandelen van de Nationale Loterij in handen heeft, worden er door de Koning 12 bestuurders aangesteld. De overige gewone leden worden vervolgens benoemd door de andere aandeelhouders, in casu de Federale Participatie-en Investeringsmaatschappij, die 21,28% van de aandelen bezit en daardoor recht heeft op 2 bestuurdersposten.

Krachtens artikel 8, §1, van de wet van 2002 bestaat de Raad van Bestuur namelijk uit 14 leden, onder wie de voorzitter en de gedelegeerd bestuurder.

De twaalf gewone bestuurders, onder wie de gedelegeerd bestuurder en de voorzitter van de Raad van Bestuur, die worden benoemd door de Belgische Staat bij in Ministerraad overlegd KB zijn:

* de heer Olivier ALSTEENS (t.e.m. 15 maart 2017)	voorzitter
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN (vanaf 22 april 2017)	voorzitter
* de heer Jannie HAEK	gedelegeerd bestuurder
* de heer Frederic CAUDERLIER	bestuurder
* de heer Herman DE BODE	bestuurder
* de heer Karl DHONT	bestuurder
* mevrouw Carine DOUTRELEPONT	bestuurster
* mevrouw Ermeline GOSSELIN	bestuurster
* de heer Jean-Marc LIETART	bestuurder
* de heer Eric PONCIN	bestuurder
* de heer Bart STOKMANS	bestuurder
* de heer Eddy PEETERS	bestuurder
* mevrouw Annemie VERHOEVEN	bestuurster

De twee gewone bestuurders die werden aangewezen door de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij zijn:

* mevrouw Clarisse ALBERT	bestuurster
* mevrouw Lin VAN POUCKE	bestuurster

Artikel 9, §5, van de wet van 2002 bepaalt dat de Koning de voorzitter van de Raad van Bestuur benoemt uit de gewone leden en dat bij staking van stemmen in de Raad van Bestuur de stem van de voorzitter beslissend is.

Krachtens de wet van 2002 werden de bestuurders benoemd voor een hernieuwbare termijn van 6 jaar.

Onder de leden van de Raad van Bestuur benoemd door de Belgische Staat moeten evenveel Nederlandstaligen als Franstaligen zijn. De gedelegeerd bestuurder moet tot een andere taalrol behoren dan de voorzitter. Ten minste een derde van de bestuurders moet van een ander geslacht zijn dan de overige door de Belgische Staat benoemde leden (artikel 8, §1, van de wet van 2002).

De gedelegeerd bestuurder is belast met het dagelijks bestuur van de onderneming. Voorts moet hij zorgen voor de uitvoering van de

beslissingen van de Raad van Bestuur en vertegenwoordigt hij de onderneming voor alle juridische handelingen.

Bevoegdheden & werking

Vergaderfrequentie

Artikel 24, §1, van de statuten van de Nationale Loterij bepaalt dat de Raad van Bestuur minstens 6 maal per jaar bijeenkomt.

De Raad van Bestuur vergadert in principe elke tweede dinsdag van de maand, behalve in augustus. In 2017 is de Raad van Bestuur 11 keer bijeengekomen. In uitzonderlijke gevallen, gerechtvaardigd door hun dringende noodzakelijkheid en maatschappelijk belang, mogen de besluiten van de Raad van Bestuur genomen worden met schriftelijk meegedeeld eenparig akkoord van de bestuurders.

De Raad van Bestuur wordt bijeengeroepen door de voorzitter of door de gedelegeerd bestuurder, telkens wanneer het belang van de vennootschap dit vereist of telkens wanneer ten minste twee bestuurders hierom verzoeken.

Bevoegdheden

De Raad van Bestuur is bevoegd om alle handelingen te stellen die nodig en dienstig zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap, behoudens die waarvoor volgens de wet van 2002 de Algemene Aandeelhoudersvergadering bevoegd is.

De Raad van Bestuur houdt toezicht op het beleid van het Directiecomité. Het Directiecomité brengt daartoe regelmatig verslag uit aan de Raad van Bestuur.

Te allen tijde kunnen de Raad van Bestuur of de voorzitter ervan het Directiecomité om een verslag verzoeken over de activiteiten van de onderneming of over sommige van die activiteiten.

Door de Raad van Bestuur opgerichte comités

De Raad van Bestuur heeft drie comités in het leven geroepen die de opdracht hebben de Raad van Bestuur bij te staan en aanbevelingen te doen op specifieke domeinen. Deze drie comités zijn: het Auditcomité, het Bezoldigingscomité en het Strategisch Comité.

* Auditcomité

Samenstelling

Het Auditcomité bestaat uit ten minste drie gewone bestuurders. Zowel de voorzitter van de Raad van Bestuur als de regeringscommissarissen worden op de bijeenkomsten van het Auditcomité uitgenodigd en zetelen er met adviserende bevoegdheid.

De gewone bestuurders van het Auditcomité zijn:

* de heer Eric PONCIN	voorzitter
* mevrouw Lin VAN POUCKE	bestuurster
* de heer Jean-Marc LIETART	bestuurder
* de heer Bart STOKMANS	bestuurder
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN (vanaf 22/4/2017)	voorzitter van de Raad van Bestuur (met raadgevende stem)
* de heer Olivier ALSTEENS (t.e.m. 15/3/2017)	voorzitter van de Raad van Bestuur (met raadgevende stem)

> In 2017 heeft het Auditcomité 5 keer vergaderd.

Bevoegdheden

Het Auditcomité levert de Raad van Bestuur bijstand bij het nazicht van de rekeningen en de budgetcontrole, de opvolging van de auditwerkzaamheden, het onderzoek van de betrouwbaarheid van de financiële informatie en de organisatie van en het toezicht op de interne controle.

* Bezoldigingscomité

Samenstelling

Het Bezoldigingscomité bestaat uit de voorzitter van de Raad van Bestuur, die het comité voorzit, en uit ten minste 2 gewone bestuurders. De leden van het Bezoldigingscomité zijn:

* de heer Olivier ALSTEENS (t.e.m. 15/3/2017)	voorzitter
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN (vanaf 22/04/ 2017)	voorzitter
* de heer Herman DE BODE	bestuurder
* de heer Jean-Marc LIETART	bestuurder
* de heer Eddy PEETERS	bestuurder

> De regeringscommissarissen worden op de bijeenkomsten van het Bezoldigingscomité uitgenodigd.
> In 2017 vergaderde het Bezoldigingscomité 7 keer.

Bevoegdheden

Het Bezoldigingscomité verstrekt aanbevelingen inzake de bezoldiging van de leden van het Directiecomité en beheert eventuele winstdelingsplannen ten behoeve van de kaderleden en de andere werknemers.

* Strategisch Comité

Samenstelling

Het Strategisch Comité bestaat uit de voorzitter van de Raad van Bestuur, die het comité voorzit, de gedelegeerd bestuurder en minstens twee gewone bestuurders. De leden van het Strategisch Comité zijn:

* de heer Olivier ALSTEENS (t.e.m. 15/03/2017)	voorzitter
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN (vanaf 22/04/ 2017)	voorzitter
* de heer Jannie HAEK	gedelegeerd bestuurder
* de heer Frederic CAUDERLIER	bestuurder
* de heer Karl DHONT	bestuurder
* de heer Jean-Marc LIETART	bestuurder
* de heer Bart STOKMANS	bestuurder

> In 2017 is het Strategisch Comité 8 keer samengekomen.

Bevoegdheden

Het Strategisch Comité helpt de Raad van Bestuur bij het bepalen van de strategie van de onderneming. Het verstrekt met name adviezen over de strategische koers van de onderneming, over opportuniteiten voor overnames en partnerschappen en over om het even welke andere aangelegenheid van strategisch belang die het krijgt voorgelegd door de voorzitter van de Raad van Bestuur, de gedelegeerd bestuurder of twee andere bestuurders.

Andere comités

* Directiecomité

Samenstelling

Het Directiecomité oefent de bevoegdheden uit die het door de wet van 2002 toegewezen kreeg. Het bestaat uit volgende 6 leden:

* de heer Jannie HAEK	Voorzitter / Gedelegeerd bestuurder
* de heer Jean-Nicolas DAVID	Chief Financial Officer
* de heer Arnaud HERMESSE	Chief Retail Officer
* de heer Marc Frederix (t.e.m. 30/9/2017)	Chief Players & Markets Officer
* de heer Olivier ALSTEENS (Vanaf 16/3/2017)	Chief Operations Officer
* de heer Roger MALEVE (t.e.m. 14/11/2017)	Chief Technology & Information Officer
* de heer Piet VAN PETEGEM (vanaf 15/11/2017)	Chief Technology & Information Officer

Het Directiecomité moet evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden tellen - de gedelegeerd bestuurder eventueel uitgezonderd.

De leden van het Directiecomité warden benoemd door de Raad van Bestuur, op voordracht van de gedelegeerd bestuurder, voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. Hun benoeming dient wel te worden goedgekeurd door de voogdijminister. De leden van het Directiecomité oefenen hun mandaat uit als zelfstandigen.

Het mandaat van lid van het Directiecomité neemt van rechtswege een einde op de leeftijd van 65 jaar.

Bevoegdheden & werking

Vergaderfrequentie

In principe komt het Directiecomité elke week bijeen op woensdag. In 2017 vergaderde het Directiecomité 55 maal.

Bevoegdheden

Het Directiecomité is belast met het dagelijks bestuur van de onderneming, de vertegenwoordiging in het kader van dat dagelijks bestuur, de uitvoering van de beslissingen van de Raad van Bestuur, de onderhandelingen over het beheerscontract en het uitwerken van de organisatievoorwaarden en de deelnemingsregels van de openbare loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen.

De werkwijze van het Directiecomité wordt bepaald door de statuten of, bij ontstentenis van een statutaire bepaling, door de Raad van Bestuur.

De leden van het Directiecomité vormen een college en verdelen hun taken onder elkaar.

* Subsidiecomité

Samenstelling

Het Subsidiecomité bestond in 2017 uit volgende leden:

* mevrouw Caroline VANGOIDSENHOVEN*	vertegenwoordigster van de voogdijminister / voorzitter (t.e.m. 30/11/2017)
* mevrouw Clémentine BARZIN*	vertegenwoordigster van de voogdijminister / voorzitter (vanaf 1/12/2017)
* de heer Olivier ALSTEENS *	voorzitter Raad van Bestuur (t.e.m. 15/3/2017)
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN *	voorzitter Raad van Bestuur (vanaf 22/4/2017)
* de heer Jannie HAEK	gedelegeerd bestuurder
* de heer Jacques WARNIMONT	regeringscommissaris
* de heer Damien VAN EYLL	regeringscommissaris
* de heer HERMAN DE BODE	bestuurder
* de heer Eric PONCIN	bestuurder
* mevrouw Annemie VERHOEVEN	bestuurster
* mevrouw Clarisse ALBERT	bestuurster
* mevrouw Ermeline GOSSELIN	bestuurster
* de heer Bart STOKMANS	bestuurder
* de heer Olivier ALSTEENS *	chief operations officer (vanaf 16/3/2017)
* de heer Piet VAN BAEVEGHEM	Secretary General, Legal & Regulatory Affairs Management /Bedrijfsjurist
* de heer Philippe DETRY	Subsidy Strategy & Draws management
* mevrouw Hélène LETO	Subsidy Management

Het secretariaat van het Subsidiecomité werd waargenomen door mevrouw Chris LUYPAERT, Subsidy Management.

De leden van het Subsidiecomité worden niet bezoldigd in hoofde van dit lidmaatschap.

Bevoegdheden

Krachtens artikel 32 van het beheerscontract tussen de Belgische Staat en de Nationale Loterij adviseert het Subsidiecomité de voogdijminister van de Nationale Loterij over de ingediende aanvragen en de verdeling van de subsidies “op basis van hun gewichtigheid, belang, opportuniteit en intrinsieke waarde”, beslist het over de verwerping van een deel van die aanvragen “op basis van de door de minister bepaalde criteria”, doet het voorstellen aan de voogdijminister "omtrent de aard en de grootte van de tegenprestaties voor de Nationale Loterij die eventueel moeten worden gevraagd” aan de begunstigde organisaties en laat het zich informeren over “de degelijke uitvoering” van de door hen aangegane verbintenissen .

Controle-organen

* Regeringscommissarissen

Artikel 18, §1, van de wet van 2002 bepaalt dat de Nationale Loterij onderworpen is aan de controle van haar voogdijminister. Voor de beslissingen met een budgettaire of financiële weerslag ressorteert zij onder de controle van de minister die de begroting onder zijn bevoegdheid heeft. In de praktijk wordt deze controle uitgeoefend door twee regeringscommissarissen.

De regeringscommissarissen zien toe op de naleving van de wet, van het organiek statuut van de Nationale Loterij en van het beheerscontract. In het bijzonder zien zij erop toe dat het beleid van de Nationale Loterij geen afbreuk doet aan de uitvoering van haar opdrachten van openbare dienst.

Bovendien brengen de regeringscommissarissen verslag uit aan de voogdijminister, aan de minister van Begroting en aan de minister van Financiën over alle bedrijfsbeslissingen die een weerslag hebben op de Rijksbegroting.

De regeringscommissaris van de minister van Begroting is de heer Jacques WARNIMONT en die van de minister belast met de Nationale Loterij de heer Damien VAN EYLL. De regeringscommissarissen worden uit- genodigd op alle vergaderingen van de Raad van Bestuur en het Directiecomité. In beide organen hebben zij zitting met adviserende bevoegdheid.

* Het college van commissarissen

Artikel 20, §1, van de wet van 2002 bepaalt dat bij de Nationale Loterij de controle op de financiële toestand, op de jaarrekeningen en op de regelmatigheid - in het licht van de wet en het organieke statuut - van de verrichtingen die in de jaarrekening moeten worden weergegeven, toevertrouwd wordt aan een College van Commissarissen dat uit drie leden bestaat.

Een van die drie commissarissen wordt aangesteld door het Rekenhof. De twee overige commissarissen worden benoemd door de Algemene Aandeelhoudersvergadering.

De door het Rekenhof aangestelde commissaris, aangewezen onder de leden van het Rekenhof, is de heer Jan DEBUCQUOY.

De twee andere commissarissen werden aangewezen onder de leden (natuurlijke personen of rechtspersonen) van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Die twee zijn:

* Ernst & Young Assurance Services CVBA, vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS (wier mandaat begon op 08.07.2014 en loopt tot 15.02.2020)

* RSM InterAudit CV/CVBA, vertegenwoordigd door mevrouw Marie DELACROIX (wier mandaat begon op 08.07.2014 en loopt tot 15.05.2020)

Bezoldiging

* Voor de Raad van Bestuur

Krachtens de wet van 2002 bepaalt de Algemene Aandeelhoudersvergadering de bezoldiging die de leden van de Raad van Bestuur ontvangen uit hoofde van hun mandaat van bestuurder.

De bruto-bezoldiging van de voorzitter van de Raad van Bestuur bestaat uit een vast maandelijks gedeelte van 2.500 euro en een variabel gedeelte dat wordt gevormd door de zitpenningen voor de vergaderingen.

De zitpenningen bedragen:

* 750 euro per vergadering van de Raad van Bestuur;

* 1.000 euro per vergadering van een gespecialiseerd comité.

De bruto-bezoldiging van de andere leden van de Raad van Bestuur bestaat uit een vast maandelijks gedeelte van 1.250 euro en een variabel gedeelte dat wordt gevormd door de zitpenningen voor de vergaderingen.

De zitpenningen bedragen:

* 500 euro per vergadering van de Raad van Bestuur;

* 1.000 euro per vergadering van een gespecialiseerd comité.

Noch de voorzitter, noch de andere leden van de Raad van Bestuur ontvangen een onkostenvergoeding of voordelen in natura.

* Voor de gedelegeerd bestuurder

De federale regering besliste om nieuwe bezoldigingsregels toe te passen voor de gedelegeerd bestuurders van overheidsbedrijven. Volgens deze nieuwe regels bedraagt de basisvergoeding 290.000 euro per jaar. Dat bedrag wordt geïndexeerd.

* Voor de regeringscommissarissen

De bruto-bezoldiging van de regeringscommissarissen bestaat uit een vast maandelijks gedeelte van 1250 euro en een variabel gedeelte dat wordt gevormd door de zitpenningen voor de vergaderingen.

De zitpenningen bedragen:

* 500 euro per vergadering van de Raad van Bestuur;

* 1.000 euro per vergadering van een gespecialiseerd comité.

In 2017 heeft de Nationale Loterij voor een bedrag van 447.250 euro aan bezoldigingen uitbetaald aan de leden van de Raad van bestuur

en aan de regeringscommissarissen.

Naam	Titel	Aanwezigheden Raad van bestuur	Aanwezigheden Bezoldigingscomité	Aanwezigheden Strategisch comité	Aanwezigheden Auditcomité	Bezoldigingen €
Aantal vergaderingen (*)		**11**	**7**	**8**	**5**	
ALBERT Clarisse	Bestuurder	11	-	-	-	21.000
ALSTEENS Olivier (tot en met 15.03.2017)	Voorzitter	1	1	1	-	11.750
CAUDERLIER Frederic	Bestuurder	11	-	8	-	29.000
DE BODE Herman	Bestuurder	8	5	-	-	25.500
DHONT Karl	Bestuurder	11	-	7	-	28.000
DOUTRELEPONT Carine	Bestuurder	7	-	-	1	19.500
GOSSELIN Ermeline	Bestuurder	7	-	-	-	19.000
HAEK Jannie	Gedelegeerd bestuurder	11	7	8	5	N/A
LIETART Jean-Marc	Bestuurder	9	5	6	4	37.000
PEETERS Eddy	Bestuurder	10	5	-	-	26.500
PONCIN Eric	Bestuurder	10	-	-	5	26.500
STOKMANS Bart	Bestuurder	11	-	8	5	35.000
VAN DER SCHUEREN Frédéric (vanaf 22.04.2017)	Voorzitter	8	4	6	4	39.000
VAN POUCKE Lin	Bestuurder	9	-	-	5	26.000
VERHOEVEN Annemie	Bestuurder	9	-	-	-	19.500
VAN EYLL Damien	Commissaris	11	7	8	5	42.000
WARNIMONT Jacques	Commissaris	11	7	8	5	42.000
				-		447.250

(*) = Bepaalde leden van de Raad van bestuur zijn verhinderd geweest wegens zwangerschapsverlof.

* Voor het College van Commissarissen

In het jaar 2017 werden de commissarissen als volgt bezoldigd:

* 54.000 euro (exclusief BTW) voor Ernst & Young Assurance Services BV CVBA, vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS

* 54.000 euro (exclusief BTW) voor RSM lnterAudit CV/ CVBA, vertegenwoordigd door mevrouw Marie DELACROIX

* 16.975 euro voor het Rekenhof, vertegenwoordigd door de heer Jan DEBUCQUOY.

* Mandaten bij de dochtermaatschappijen

Raad van Bestuur van de NV LNL SERVICES (voor 100% in handen van de Nationale Loterij)

* de heer Olivier ALSTEENS voorzitter (sinds 20/4/2017)
* de heer Stéphane LEFEBVRE voorzitter (tot 20/4/2017)
* de heer Geert CRUCKE bestuurder
* de heer Christian ROBERT bestuurder
* de heer Nicolas VANDEKERCKHOVE bestuurder
* de heer Luc JAUMOTTE bestuurder (sinds 20/4/2017)
* de heer Daniel MARESCHAL bestuurder

* Ernst & Young Assurance Services CVBA, commissaris
  > vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS

Raad van Bestuur van de NV NEWLSO (voor 100% in handen van de Nationale Loterij)

* de heer Roger MALEVE voorzitter
* de heer Jannie HAEK bestuurder
* de heer Jean-Nicolas DAVID bestuurder
* de heer Arnaud HERMESSE bestuurder
* de heer Marc FREDERIX bestuurder
* de heer Olivier ALSTEENS bestuurder

* Ernst & Young Assurance Services CVBA, commissaris
  > vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS

Raad van Bestuur van de NV LOTTO SPORTS ORGANISATION (voor 100% in handen van de Nationale Loterij tot de omvorming van deze vennootschap in de CVBA Captains of Cycling op 31/3/2017)

* de heer Roger MALEVE voorzitter
* de heer Jannie HAEK bestuurder
* de heer Jean-Nicolas DAVID bestuurder
* de heer Arnaud HERMESSE bestuurder
* de heer Marc FREDERIX bestuurder
* de heer Stéphane LEFEBVRE bestuurder

* Ernst & Young Assurance Services CVBA, commissaris
  > vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS

Raad van Bestuur van de CVBA CAPTAINS OF CYCLING (sinds 31/3/2017)

* de heer Roger MALEVÉ	voorzitter en B-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Jannie HAEK	A-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Olivier ALSTEENS	A-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Frédéric VAN DER SCHUEREN	A-bestuurder (sinds 1/6/2017)
* mevrouw Bénédicte LOBELLE	B-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Dirk COOREVITS	B-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Luc THYS	B-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Jochim AERTS	B-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Marc SERGEANT	E-bestuurder (sinds 31/3/2017)
* de heer Paul DE GEYTER	E-bestuurder (sinds 14/9/2017)

* Ernst & Young Assurance Services CVBA, commissaris

> vertegenwoordigd door mevrouw Marleen MANNEKENS

NATIONALE LOTERIJ

Naamloze vennootschap van publiek recht

Belliardstraat 25-33
1040 BRUSSEL

Rechtspersonenregister van Brussel nr. 659.821
BTW-nr. BE 0223.967.357

Jaarverslag van de raad van bestuur
aan de algemene vergadering van 18 mei 2018

Geachte aandeelhouders,

Wij hebben de eer u, conform het wetboek van vennootschappen, verslag uit te brengen over de activiteiten van de vennootschap en over ons beleid tijdens het voorbije boekjaar, afgesloten op 31 december 2017.

Het ontwerp van jaarrekening werd opgesteld overeenkomstig de wetgeving met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen en conform de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die op de onderneming van toepassing zijn.

1. ONTWIKKELING EN POSITIE

In 2017 realiseerde de Nationale Loterij een omzet van 1.275.205.527 euro, een stijging ten opzichte van 2016 met 8% en dit ondanks de steeds hevigere concurrentie die de onderneming ervaart van het aanbod van privé-operatoren.

Onder meer de succesvolle vernieuwing van het Euro Millions spel in 2016 (met onder meer de toevoeging van My Bonus) en de zeer geslaagde lancering van een nieuwe familie krasbiljetten (Cash), waardoor de verkoop van krasbiljetten het hoogste peil van de jongste tien jaar bereikte, hebben bijgedragen tot dit succes.

Het traditionele verkoopnetwerk van de Nationale Loterij wordt de jongste jaren minder frequent bezocht door de consument, als gevolg van een dalende verkoop van kranten en tijdschriften en afnemende consumptie van tabaksproducten. Die tendens vertaalde zich ook in 2017 in een netto verlies van 122 krantenwinkels. Omdat het voor de Nationale Loterij zeer belangrijk is om haar producten op voldoende plaatsen aan te bieden aan haar consumenten, werden ook in het afgelopen jaar heel wat inspanningen gedaan om nieuwe verkooppunten te creëren. Uiteindelijk werden netto 441 nieuwe verkooppunten opgestart.

Inzake digitale verkoop werden opnieuw alle verwachtingen overtroffen. In 2017 werden er voor meer dan 183 miljoen euro aan inzetten geregistreerd, een stijging met 30,7 % in vergelijking met 2016. De mobiele verkoop vertegenwoordigt al meer dan 28% van de digitale verkoop van de Nationale Loterij.

Na aftrek van de overheidsbijdragen aan de Belgische Staat (320,3 miljoen euro aan subsidies en monopolierente), is de onderneming er in geslaagd om het boekjaar met een te bestemmen winst van 11.166.854 euro af te sluiten (in 2016 bedroeg het te bestemmen resultaat 1.785.699 euro).

Overigens wenst de raad van bestuur te beklemtonen dat de Nationale Loterij eind 2017, na de voorgestelde resultaatverwerking, over een eigen vermogen beschikt van 211.519.967 euro (150.000.000 euro geplaatst kapitaal, 15.000.000 euro wettelijke reserve, 46.519.967 euro beschikbare reserves). Daarenboven kan zij aan al haar betalingsverplichtingen voldoen en heeft ze geen liquiditeitsproblemen (zie de ratio's hierna).

2. RESULTATEN

2.1. BALANS NA RESULTAATVERWERKING

Opmerking vooraf: het gaat hier om de balansen na resultaatverwerking. Bijgevolg geldt de balans per 31 december 2017 slechts onder voorbehoud van goedkeuring van de voorgestelde resultaatverwerking door de jaarvergadering.

De balansen van het laatst afgesloten en het voorgaande boekjaar worden hierna beknopt weergegeven:

(bedragen in duizenden euro)

ACTIVA	01.01 t/m 31.12.2017	%	01.01 t/m 31.12.2016	%
Vaste activa	82.653	16,4	88.329	17,8
Vorderingen > 1 j	10.000	2,0	10.000	2,0
Subtotaal	92.653	18,4	98.329	19,8
Vlottende activa < of = 1j	411.443	81,6	398.014	80,2
TOTAAL ACTIVA	504.096	100,0	496.343	100,0

PASSIVA	01.01 t/m 31.12.2017	%	01.01 t/m 31.12.2016	%
Eigen vermogen	211.520	42,0	206.168	41,5
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	20.788	4,1	14.563	2,8
Schulden > 1 j	16.221	3,2	83.416	16,8
Subtotaal	248.529	49,3	304.147	61,1
Schulden < of = 1 j	232.786	46,2	163.939	33,3
Overlopende rekeningen	22.781	4,5	28.257	5,6
TOTAAL PASSIVA	504.096	100,0	496.343	100,0

Uit voorgaande gegevens kunnen volgende ratio's afgeleid worden:

	01.01 t/m 31.12.2017	01.01 t/m 31.12.2016
Liquiditeit (vlottende activa korte termijn/schulden korte termijn)	1,8	2,4
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal passief)	42,0%	41,5%

2.2. RESULTATENREKENING

Hierna worden de voornaamste gegevens uit de resultatenrekening van de laatste twee boekjaren beknopt weergegeven:

(bedragen in duizenden euro)

	01.01 t/m 31.12.2017	01.01 t/m 31.12.2016
Omzet	1.275.206	1.183.368
Andere bedrijfsopbrengsten	188.777	238.748
Bedrijfskosten	-1.452.413	-1.429.268
Bedrijfsresultaat	11.570	-7.152
Financieel resultaat	4.240	8.938
Fiscaal resultaat	-4.643	0
RESULTAAT van het boekjaar (na belastingen)	11.167	1.786
TE BESTEMMEN RESULTAAT van het boekjaar	11.167	1.786

Te noteren valt dat de Nationale Loterij alle financiële producten waarvoor een kapitaalgarantie bestaat, waardeert aan aanschaffingswaarde. De onderneming engageert zich dan ook om alle dergelijke producten aan te houden tot op de vervaldag.

2.3. RESULTAATVERWERKING

Wij stellen u voor de volgende bestemming aan het resultaat te geven:

Te verwerken resultaat: **€ 7.753.382,02**

Bestaande uit:

Overgedragen verlies van het vorige boekjaar: € -3.413.472,08
Te bestemmen winst van het boekjaar: € 11.166.854,10

Uit keren dividend: **€ 5.815.036,52**
Toevoeging aan de beschikbare reserves: **€ 1.938.345,50**

3. VOORNAAMSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Als "sociaal verantwoordelijke en professionele aanbieder van spelplezier" heeft de Nationale Loterij twee essentiële opdrachten:

- de bescherming van de consumenten en inzonderheid de minderjarigen, onder meer door de gerichte kanalisering van het spelgedrag en door permanente inspanningen op het vlak van preventie en behandeling van gokverslaving;
- de financiële ondersteuning van maatschappelijk waardevolle organisaties en initiatieven.

De vennootschap is echter bekommerd om een aantal ontwikkelingen die de vervulling – laat staan de intensifiëring – van haar sociale missie in de toekomst negatief kan beïnvloeden:

- de toename van het aanbod aan private weddenschappen en kansspelen met een beperkte omkadering en verhoogde investeringen van haar concurrenten;
- het blijvend opduiken van een illegaal aanbod dat moeilijk te controleren valt;
- het in vraag stellen, op Europees niveau, van het nut van een monopolie voor loterijen;

Daarnaast is de onderneming vanzelfsprekend onderhevig aan de andere risico's en onzekerheden inherent aan haar activiteiten. Uiteraard legt het management ter zake een permanente waakzaamheid aan de dag. Zo worden onder meer alle risico's waaraan de onderneming wordt blootgesteld op permanente wijze in kaart gebracht en na risicoanalyse, en voor zo ver mogelijk, geremedieerd. Het registreren en verwerken van incidenten (incident management) wordt systematisch verbeterd en de bedrijfsprocessen van de vennootschap worden voortdurend verfijnd.

De voorgelegde rekeningen bevatten de nodige voorzieningen voor de risico's die door het management werden geïdentificeerd.

4. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR

Sinds het afsluiten van het boekjaar op 31 december 2017 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die een aanpassing van de jaarrekening 2017 vergen of die een bijzondere vermelding in de toelichting bij die jaarrekening vereisen.

5. OMSTANDIGHEDEN DIE DE ONTWIKKELING VAN DE VENNOOTSCHAP AANMERKELIJK KUNNEN BEINVLOEDEN

Buiten de in punt 3 hiervoor geformuleerde bezorgdheden, voorzien wij op het huidige ogenblik geen noemenswaardige omstandigheden die de ontwikkeling van de onderneming in belangrijke mate kunnen beïnvloeden.

6. ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

In 2017 besteedde de vennootschap meer dan speciale aandacht aan:

- de verdere optimalisatie van het aanbod van sportweddenschappen onder de naam SCOOORE! (in retail en op het internet), waarmee de Nationale Loterij haar kanalisatiedoelstelling nog beter hoopt te realiseren gelet op de geliberaliseerde Belgische markt;
- de verdere ontwikkeling van het digitale verkoopkanaal, onder meer met de lancering van een nieuwe productcategorie onder het merk Woohoo;
- de verdere uitbouw van een loyalty programma onder de vorm van de Lottery Club;
- de voortdurende optimalisatie van het (kras)productgamma: in 2017 werden maar liefst 10 producten gelanceerd of sterk vernieuwd;
- de voorbereiding van een grote vernieuwingsoperatie voor het product Lotto;
- de implementatie van een nieuw remuneratiemodel voor de retail;
- het project "verantwoord spelgedrag", dat tot doel heeft de schade die het spel bij kwetsbare personen zou kunnen veroorzaken, tot een minimum te beperken; deze inspanningen leidden tot de verwerving van het certificaat "Verantwoord Spel", uitgereikt door de European Lotteries Association;

- de IT, waarbij het meerjarig ICT-plan verder werd uitgevoerd;
- het behoud van het WLA-certificaat, één van de vereisten voor verdere deelname aan Euro Millions. Bovendien versterkt een dergelijke certificatie ongetwijfeld het vertrouwen van de spelers en de partners in de Nationale Loterij.

7. BIJKANTOREN EN DOCHTERONDERNEMINGEN

De vennootschap telt acht regionale kantoren: vier in Vlaanderen (Antwerpen, Brugge, Gent en Tienen), drie in Wallonië (Bergen, Luik en Namen) en één in Brussel (Jette).

De eerste dochteronderneming van de Nationale Loterij, New Lotto Sports Organisation NV, werd op 22 maart 2017 opgericht. Via New Lotto Sports Organisation NV participeert de Nationale Loterij in de CVBA Captains of Cycling (Lotto Sports Organisation NV werd op 31 maart 2017 omgevormd in de CVBA Captains of Cycling). Haar derde dochteronderneming, de NV LNL Services (die tot doel heeft diensten te verlenen aan organisatoren van toegelaten loterijen, spelen en weddenschappen, als tussenpersoon of contactpunt te fungeren tussen loterij-, spel- of weddenschappenoperatoren, zowel onderling als met toeleveringsbedrijven en andere dienstverstrekkers, en alle operaties te verrichten en activiteiten te ontplooien die rechtstreeks of onrechtstreeks dit doel kunnen bevorderen, hierin begrepen het participeren in vennootschappen die in bovenvernoemde domeinen actief zijn), werd opgericht bij notariële akte van 5 juli 2004. Het kapitaal van New Lotto Sports Organisation NV en LNL Services NV is volledig in handen van de Nationale Loterij.

Niettegenstaande de Nationale Loterij de NV New Lotto Sports Organisation en de NV LNL Services controleert, heeft ze geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld.

Overeenkomstig artikel 107, 1º, van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen, mag een dochteronderneming immers buiten de consolidatie worden gelaten, indien zij slechts van te verwaarlozen betekenis is en haar opneming geen betekenis zou hebben voor de beoordeling van het geconsolideerd vermogen, de geconsolideerde financiële positie of het geconsolideerd resultaat.

De NV New Lotto Sports Organisation en de NV LNL Services voldoen per 31 december 2017 duidelijk aan de bepalingen van het geciteerde artikel.

8. DOELSTELLINGEN EN BELEID INZAKE RISICOBEHEERSING M.B.T. HET GEBRUIK VAN FINANCIELE INSTRUMENTEN

De vennootschap heeft in 2017 – en trouwens ook daarvoor – geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten voor de indekking van valuta- en/of intrestrisico's, gezien die voor de Nationale Loterij zeer beperkt zijn.

9. SLOT

Wij vragen u de jaarrekening te willen goedkeuren en de leden van raad van bestuur alsook van het college van commissarissen, decharge te willen verlenen voor het mandaat dat ze gedurende het jaar 2017 hebben uitgeoefend.

Ten slotte danken we allen die zich gedurende het voorbije boekjaar hebben ingezet voor de onderneming.

Te Brussel, op 10 april 2018.

De gedelegeerd bestuurder, De voorzitter van de raad van bestuur,

De bestuurders,